TVÄRS GENOM CANADA

Vari professor Helge Nelson skildrar Canadas lantmäterisystem och Förenta staternas jordbruksdepartement levererar officiella siffror berörande Canadas spannmålsskörd.

Reseskildringar från en semestertripp av OTTO ELANDER.

XV.

Jag talade i förra brevet om det lantmäterisystem, som användes i prärieprovinserna. Jag skall nu tillåta mig att låta professor Helge Nelson, som 1921 företog en resa genom Canada och besökte ungefär samma delar av landet som jag, och som därom skrivit ett högst intressant och värdefullt arbete, "Canada, nybyggarlandet," beskriva detta system. Han skriver:

"Den kulturbygd, som tagit och i ännu väldigare skala kommer att inta naturlandskapets plats, får här i alla prärieprovinserna sin karaktär genom den schackbrädestil, som farmarnas kvadratiska utseende och de raka nord-sydliga och ost-västliga vägar, vilka i räta vinklar skära varandra, ge åt landskapet. Husen ligga spridda, och bygden får ett helt annat utseende, än där fransk-canadensarna slagit sig ned. De enda undantagen från denna schackbrädestil utgöras av marken å ömse sidor om floderna, vilka ofta uppdelats i rektanglar med kortsidan ned mot vattendraget. Delvis ha dessa dalgångar tagits i besittning, innan kvadratsystemet kommit i bruk, men av topografiska skäl har detta skett även med andra "river lots."

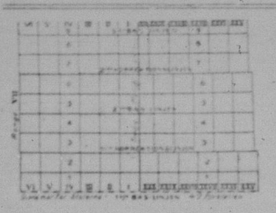

Den sedvanliga kvadratiska formen på en farm är ju ur brukningssynpunkt ytterst lämplig, särskilt för prärierna maskindrivna jordbruk.

Hela detta schackbräde med sin oerhörda massa rutor utgör resultatet av ett lika enkelt som sinnrikt kartläggningssystem. Den 49:de parallellen, gränsen mot Förenta Staterna har tagits som den 1:a baslinjen. Från densamma dragas "initialmeridianer rakt mot norr. Den första ligger 11 eng. mil väster om staden Emerson i Manitoba (97° 27½' V. l.), den andra utgöres av den 102 meridianen väster om Greenwich, den tredje av den 106, den fjärde och varje följande ligger ytterligare 4° västligare än den föregående.

Parallellt med första baslinjen (49 parallellen) förlöper den andra 24 eng. mil norr därom, och på samma avstånd från varandra den tredje, fjärde, femte etc. baslinjen.

Efter en baslinje avsättes **västerut** från en initialmeridian sex, tolv, aderton etc. eng. mil, och från dessa punkter utdragas meridianer rakt norr och rakt söderut halvvägs till baslinjerna norr och söder därom. På dessa hava på samma sätt sexmilsavstånden utsatts och meridianer utdragits tolv mil åt norr och söder. Sexmilspunkterna förenas med ost—västliga linjer.

På så sätt har genom dominionregeringens försorg de tre prärieprovinserna till större delen av sin yta uppdelats i nätmaskor med kvadratliknande utseende och sidor av ungefär 6 eng. mils längd, s. k. **townships.** Varje township begränsas i öster och väster av meridianer, i norr och söder av kordor till de parallellkretsar, som gå genom townshipens hörn.

Townshipen omfatta således ungefär 36 eng. kvadratmil (= 93,24 kv.-km.) och äro indelade i lika många "sections" om c:a 1 eng. kvadratmil (2,59 kvkm.) eller 640 acres. Varje township indelas genom norr—söder och öster—väster gående delningslinjer i 4 "quarter sections" på 160 acres, den vanliga nybyggarlotten, "homestead"-lotten. Även dessa kvartsektioner indelas på samma sätt i 4 "quarter quarter sections" om 40 acres.

Sektionerna i varje township numreras med sektion 1 i sydöstra och 36 i nordöstra hörnet. Townshipen numreras efter nordsydliga ranges, numrerade från varje initialmeridian västerut. Inom dess ranges numreras townshipen från söder till norr. Härigenom erhålles snabbt en klar geografisk identifiering av läget.

Svensken Charles (Karl Johan) Peterson äger i mellersta Saskatchewan en farm, som han för ett dussin år sedan brutit upp från öde prärielmark. Den ligger väster om andra meridianen (således 102 meridianen W. Gr.) i range 12, township 33 och sektion 31, och mest kortfattat skrives detta endast 31—33—12 W2, och läget är fullt exakt angivet därigenom. Ett brev skulle hitta fram, även om inte postadressen, Wadena, utsatts.

I varje uppodlat och bebyggt township gå i regel vägarna mellan varannan i ostvästlig riktning. Bebyggelsen blir ej på det sätt som i de fransk-canadensiska bygderna samlad efter vissa vägar i byliknande stråk utan förefaller mer spridd på grund av farmarnas med kvadratiska form.

Nu tvivlar ingen på prärielnas fruktbarhet. Men det är ej de smala flodlotterna och fransk bebyggelse, som sätter sin prägel på den tätnande kulturbygden där. Över prärielnas väldiga jämna vidder och i skogslandet norr därom har landet rutats in i kvadrater. Spridda ligga gårdarna på prärielnas vida yta, och det rätvinkliga vägnätet sträcker ut sig, endast böjande av vid något större naturhinder, en "butte," en svårövergången dalgång etc., eller då den följer någon gammal buffelväg, som ej ens den moderna jordutskiftningen ansett böra plånas ut.

Otvivelaktigt är det för jordbruk lämpligt formade lotter, som genom detta system skapats, men det har också sina nackdelar — särskilt så länge farmarna omfatta flera kvartsektioner och mellan dem ligger obruten bygd — i den isolering, vari varje farmare lever, i svårigheter att upprätthålla effektiv skolgång etc.".

Jag hoppas, att professorn ursäktar mig detta långa "klipp," som kanske ger anledning till att sådana, som vilja närmare lära känna Canada, inköper professorns som ovan sagt högst värdefulla arbete.

På den stora prärien, som är omkring 750,000 kv.-mil i areal, bo i våra dagar omkring 2 miljoner människor, majoriteten av dem ute på landet.

Här så de sitt vete, havre, korn, lin m. m., och redan nu har Canada distanserat Förenta Staterna som spannmålsproducent.

Canadas veteexport för år 1924 belöpte sig till 180 miljoner bushel mot 343 milj. föregående år. Totalsumman beräknades till omkring 272 miljoner bushels, vilken kvantitet, plus överskott från i fjol, 28 miljoner bushels, ger sammanlagt 280 milj. bu. Motsvarande siffra i fjol var 486 miljoner bushels.

Även kvalitativt är den canadensiska veteskörden år 1925 underlägsen fjolårets. Endast 40 procent av det vete, som fanns i elevatorerna den 1 november, kunde klassificeras som Grade No. 2 Northern Spring eller liknande och bättre kvaliteter, jämfört med 60 procent under 1923 och ända upp till 80 procent under 1922. Den lägre kvalitetssiffran av vetet kommer troligen att medföra, att större kvantiteter vete icke kunna komma att placeras på marknaden, säger departementet. 1924 beräknas den osäljbara kvantiteten ha uppgått till 4 procent av totalskörden. En liknande kvantitet, eller 4 procent, måste borträknas i rensningen. Förluster, förorsakade av osäljbart vete samt genom rensning hava varierat mellan 5 och 10 procent av totalskörden under de sista åren.

Om man räknar med en förlust av 10 procent i år, skulle man komma till en total kvantitet säljbart vete, uppgående till 244 miljoner bushels. Härav behövas 80 miljoner bushels till brödsäd och utsäde, varefter man skulle hava 164 miljoner bushels plus överskottet utgörande 28 miljoner, eller sammanlagt 192 miljoner bushels, kvar för export och till överskott för nästa år. Överskotten i magasin och elevatorer ha under de senaste åren uppgått till från 10 till 28 miljoner bushels.

Jag brukar ej tycka om siffror och statistik, men jag har ej kunnat underlåta att anföra dessa siffror, som jag utplockat ur Förenta Staternas jordbruksdepartements officiella uppgifter om Canadas skörd år 1925. De tala ett synnerligen kraftigt språk om prärieprovinsernas delaktighet i produktionen av världsbehovet av spannmål. Det är lika intressant som tråkigt att läsa.

Och jag lovar att "aldrig göra så mer"!

Förhållandena i Canada

Fakta om Canada samt en vederläggning av i hemmasvenska pressen förekommande ovederhäftiga svartmålningar.

Sedan den nya kvotalagen i Förenta Staterna började tillämpas, har man i Sverige och andra europeiska länder vänt sina blickar mot Canada såsom det "näst bästa landet" för emigranter. Man har i den gamla världen med ängsliga blickar följt och vaktat allt, som försiggått och försiggår i Canada, och detta är ju helt naturligt; man vill ju gärna veta det mesta möjliga om det land, som kanske en gång kommer att bliva ens nya fosterland.

Det har icke saknats villiga medarbetare i hemlandstidningarna. Gång efter annan ha i de större bladen förekommit långa artiklar, som ofta på det mest fasansfulla sätt skildrat förhållandena i västra Canada. Personer bosatta både här och i Sverige hava gladeligen dragit sitt strå till stacken, då det gällt att nedsvärta Canada.

Den kris, som följde efter krisåren, har givetvis icke heller lämnat Canada oberört. Det hastiga prisfallet på alla produkter medförde en massa fallissemang inom affärsvärlden både här och annorstädes. Vad som särskilt bidrog till att försämra situationen var förhållandena inom jordbruket. Under krigsåren erhöll farmaren svindlande priser för sina produkter. Följden blev, att han lade sig till med mera jord, ökade ut sin ladugårdsbesättning, köpte nya, moderna maskiner, i de flesta fall på avbetalning och till mycket höga priser. Farmaren kalkylerade alltjämnt efter högkonjunkturpriser och beräknade, att efter så och så lång tid skulle alltsammans vara betalt och han själv sitta som ägare till en förstklassig lantgård. Alla veta vi, huruson prisfallet kom hastigt och oanat. Där stodo nu många farmare med sina stattliga hem, vilka voro skuldbesatta ända upp till takstolarna. De mäktade icke fullföljа avbetalningarna på grund av det onormala förhållandet mellan det inbetalta kapitalet och den låga betalningen för jordens alster. En efter en kom i ekonomisk olägenhet. En del lämnade sina hem för att söka sig arbete inom industrien, som även den led av samma matthet efter krigstidens återlätning.

Konsekvensen av denna revolution inom det ekonomiska livet blev, att jordbruket, som är och förblir grunden till Canadas välstånd, kom i lägervall, och industriplatserna fingo i många fall mottaga de arbetssökande farmarena, varigenom situationen förvärrades för industriarbetarna.

Under de år, som följde på denna omvälvning, förblev det industriella och kommersiella livet lamslaget. Farmarena erhöllo låg betalning för sina produkter, och det efter kriget ödelagda Europa mäktade ej att köpa överskottet av deras produktion.

Storstäderna fingo årligen utbetala hundratusentals dollars i arbetsunderstöd till dem, som ej lyckades finna en sysselsättning.

Sistlidna år började emellertid en förbättring inom lantbruket att visa sig i det vetepriserna sprungo i höjden med omkring 100 procent. Detta var det första tecknet till en gryende morgonrodnad efter en natt, som för mången varit tröstlöst mörk. Visserligen förblev situationen inom industrien ännu delvis densamma, och alltjämnt funnos skaror av arbetslösa, men hoppet om ljusare tider började göra sig gällande, och farmarena, en efter annan, började tänka på att återgå till lantbruket.

I närvarande stund äro utsikterna för farmaren ljusare än på många år. Veteprisen äro relativt höga, och lantmannaprodukterna betalas bättre än föregående år. Den, som har någon kännedom om Canadas resurser inom jordbruket, förstår även, vad detta har att betyda. Canadas huvudnäring kommer allt framgent att förbliva jordbruket. Det är den ryggrad, på vilken hela dess välstånd beror, och Canadas så gott som enda exportartiklar för närvarande äro vete och nötboskap. Canadas vete är ansett såsom det bästa i världen och absolut nödvändigt för framställning av förstklassigt mjöl.

Vad Canada således för närvarande behöver, är villiga händer för jordbruket. Ooverskådliga vidder av dess jungfruliga jord ligga väntande att människorna skola komma och taga desamma i besittning. Canada har plats för miljoner människor utöver dess nuvarande befolkning, men det behöver **endast** villiga jordbrukare, och för dem erbjuder det rika möjligheter. Sannt är, att nybyggarens första år i detta land ofta bliva strävsamma, men i allmänhet blir lönen för mödan god. Vi måste bortse från kristidens onormala förhållanden; förre denna tid redde sig farmaren gott, och alla skäl tala för, att han kommer att hava lika god framgång efter att förhållandena åter kömmit in i de rätta hjulspåren.

Svensk - Canadensiska Upplysningsbyrån, som helt nyligen bildades på initiativ av ledande svenskar i västra Canada och på bekostnad av Svenska Amerika linjen, i vars lokal 470 Main Street, Winnipeg, dess kontor är förlagt, har under den korta tid den varit i verksamhet hunnit att förskaffa sig en grundlig kännedom om jordbruksförhållandena i västern, och dess uppgift kommer allt framgent att bliva samlandet av tillförlitliga meddelanden om tillståndet på de mest olika platser av det vidsträckta Canada. Därigenom kan den först bliva sina landsmän till verklig nytta och gagn. Alla råd och upplysningar äro kostnadsfria, likaså platsförmedlingen inom såväl jordbruk som industri. Byrån, som under inga förhållanden kommer att arbeta för ökad emigration — härför borgar den omständigheten bland annat, att den svenska regeringens ombud, konsulerna, äro medlemmar av dess "Advisory Board" — har uteslutande på sitt program att arbeta för sina landsmäns bästa och underlätta "nykomlingens" första strävsamma år i det nya landet. Hur mycket som än talas och skrives för och emot emigration, kommer denna att fortgå. Den är en psykologisk företeelse, som är lika gammal som människosläktet självt. Svensk - Canadensiska Upplysningsbyrån vill genom sitt arbete medverka till att denna emigration reduceras till att omfatta sådana individer, som kunna tänkas lämpade för nybyggarens mödosamma liv, och att den endast försiggår under de tider då möjligheterna i det nya landet äro lämpade att mottaga nya bosättare."

Under nuvarande förhållanden är det icke tillrådligt, att andra än jordbrukare komma till Canada. För den som har ett ärligt uppsåt att bliva farmare, har Canada mer att bjuda än något annat land. Industriarbetare, kontorister och därmed jämnställda böra under inga omständigheter resa till Canada just nu.

I närvarande stund råder ett överflöd av platser inom jordbruket. Lönerna variera mellan 30 och 50 dollars per månad och fritt vivre. Ett faktum är, att farmarena ej kunna erhålla den hjälp de behöva för sitt jordbruk. De som äro vana vid livet på industriplatserna och i städerna, gå ogärna ut på farm utan vänta hellre till det ytterstå på att erhålla arbete inom industrien. Detta är i huvudsak det nuvarande läget. Den arbetslöshet, som säges råda på vissa platser, har sin grund i detta förhållande, men den som vill gå ut på en farm behöver ej vara sysslolös.

Byrån står gärna till allmänhetens tjänst med upplysningar om jordbruk och industri o. s. v. och skall, med redaktörens tillåtelse, återkomma längre fram med meddelanden av intresse för läsekretsen.

Adressera alla brev till:

SWEDISH CANADIAN INFORMATION BUREAU,
470 Main Street, Winnipeg.

Skandinaviska Godtemplarrörelsens i Canada Historia

FÖR S. C. T. AV J. A. HÄGGLUND, O. S.

I varje medlem har godtemplarorden ett frö till utveckling och spridning av dess idéer och organisation. Följaktligen, varest en skandinavisk godtemplare bosätter sig ibland landsmän, där dröjer det icke länge, förrän en skandinavisk loge är bildad.

Så var fallet med syskonen Alfred och Ottilia Egnell, som ihärdigt arbetade för att få till stånd en svensk loge i Winnipeg, Man. Deras bemödanden kröntes med framgång, och den fjärde september 1902 stiftade dåvarande O. S. i Grand Lodge of Manitoba & North West, str. fröken G. Johannson, numera framlidne str. G. Buason, Canadas första skandinaviska godtemplarloge, logen no. 10 "Framtidens Hopp" med följande chartermedlemmar: strr. Ottilia Egnell, Kristina Johanson, Brita Palm, Emma Göranson, Johanna Larson och brr. Alf. Egnell, Olof Person, J. Landin, Nils Molin, J. E. Nordin, C. T. Lund och Olof Olson.

I och med denna loges stiftande lades grunden till en kraftig skandinavisk godtemplarrörelse i Canada, och det dröjde ej länge, tack vare dessa pionjärers nitälskan för sin sak, förrän flera loger bildades här och var i västerns bygder. Ofta fick moderlogen släppa till en försvarlig kvota av sina egna medlemmar, som flyttat ut och bildat de nya telningarna, men trots denna "äderlåtning" gick logen "Framtidens hopp" stadigt framåt och växte i numerär och styrka. Den alltjämnt tilltagande immigrationen från Sverige medförde gamla och vana stridskämpar, som med glädje förenade sig med logen och fortsatte som dess medlemmar striden för Ordens ideal.

Skaran växte — den spred sig öst och väst — från Fort William till Vancouver sträckte sig en kedja av loger och ordenssyskon med ett och samma mål — rusdryckeslandets utrotande i adoptivlandet — alla fast beslutna att icke släppa taget, förrän fienden vår besegrad och mänskligheten höjd till en oändligt högre nivå, befriad från det största hindret till dess utveckling.

Allt eftersom kedjan blev större och mera vittomfattande, började svårigheter göra sig gällande. Det befanns, att den skandinaviska delen av godtemplarrörelsen icke kunde arbeta oförhindrat och sprida Orden bland sitt folk, så länge de voro bundna vid de engelska storlogerna, under vilka de skandinaviska logerna arbetade. Man var övertygad om, att fältet bland skandinaverna i västra Canada bäst kunde nås och bearbetas av skandinaverna själva. Våra krafters och medels koncentrering på arbete bland vårt eget folk blev önskemålet, och medlet att nå detta var:

En egen självständig skandinavisk storloge.

Området var emellertid stort, och logerna lydde under fyra olika engelsktalande storloger. Att sammanföra alla loger under en storloge var opraktiskt. Resultatet blev, att tolv loger i Manitoba och Saskatchewan hörande under Grand Lodge of Manitoba & the North West, beslöto att till denna anhålla om anstånd att separera och bilda en egen storloge. Frågan framlades första gången på storlogemötet i Winnipeg i februari 1912 men blev vid detta tillfälle bordlagd, sedan en del av de engelska och isländska ombuden uttalat sitt ogillande av densamma. Följande år, 1913, upptogs den åter till behandling men avslogs.

Vår begäran hade emellertid ej uppkommit utan moget betänkande— beslutsamhet karaktäriserade de skandinaviska logerna, då åter för tredje gången frågan om egen storloge väcktes på storlogemötet 16—18 febr. 1914. Efter en stunds debatt bifölls vår begäran denna gång.

Ett nytt skede inträdde nu i de skandinaviska godtemplarnas i Canada historia. Man kände, att nu vidtog ansvaret, nu gällde det för oss att visa, att våra påstående vore berättigade, samt att den storloge vi nu stodo i begrepp att bilda, mäktade utföra det verk man väntade av den.

De vakanser, som uppstått i den ursprungliga kommittén, bestående av bröderna A. Bergholm, Chas. Holmberg, O. L. Holmgren, Alf. Egnell och A. W. Hammarstedt, kompletterades nu, vadan den kommitté, som fick sig anförtrott att ombesörja den nya storlogens bildande, blev bröderna O. Nilson, Alf. Egnell, J. L. Larson, A. W. Hammarstedt, Ingvar Olson och E. L. Holmgren, representerande de tre winnipeglogerna "Framtidens hopp," "Elvdrottningen" och "Dovre," som tagit initiativet till storlogefrågans väckande.

Tolv loger i Manitoba och Saskatchewan understödde denna kommittés hemställan till världsstorlogens V.R. om charter för en skandinavisk storloge av I. O. G. T. Emellertid stiftades en och återupprättades två loger i Saskatchewan under tiden samt erhöllo fem skandinaviska loger lydande under Ontario storloge tillåtelse att förena sig med den nya storlogen, vadan när kommittén fick meddelande om att charter godkänts, voro tjugo loger redo att sända ombud till det instiftande mötet i Winnipeg.

Mötet tog sin början söndagen den 12 juli 1914 med en offentlig välkomstfest. Ehuru icke alla ombuden ännu hade anlänt, var festen dock väl lyckad.

Att stifta den nya storlogen hade I. C. T. utsett O. T. i National Grand Lodge of Canada, br. J. A. Smith, som i sin tur utsåg br. J. V. Jackson, National storlogens sekreterare. Denne blev emellertid förhindrad av sjukdom, varför slutligen str. Buason, P. V. I. T. samt G. S. J. W. i Manitobas storloge, befullmäktigades att utföra den instiftande ceremonien. Således, av ett lyckligt sammanträffande, stiftades Canadas skandinaviska storloge av samma person, som för tolv år sedan bildade den första skandinaviska grundlogen inom Canadas gränser. Den nya storlogens namn blev Canadas skandinaviska storloge av I. O. G. T." med domvärjo över Manitoba, Saskatchewan och nordvästra Ontario.

Som storlogens första tjänstemän valdes följande personer:

O. T. O. L. Holmgren
O. R. A. Noreus
V. O. T. O. Nilson
Ö. I. U. T. Str. Ottilia Egnell
O. S. E. L. Holmgren
O. Sk. G. J. Bergenstein
O. K. Str. Alice Forslund
Ö. V. V. O. Johnson
F. O. T. Martin Olson
O. St. L. Axel J. Carlson
D. I. C. T. A. W. Hammarstedt
O. M. Str. Brita Sundquist
B. O. B. Gust. Nyberg
O. I. V. Carl Runquist
O. Y. V. E. Walfrid Larson
O. B. A. Noren
B. O. M. Oscar Freed

På instiftelsemötets sista dag ägde en mycket gripande tilldragelse rum, i det att str. Buason överlämnade som gåva till den nybildade lögen en ordförandeklubba. Gåvan blev dubbelt dyrbar av den orsaken, att klubban var ett minne efter hennes avlidne man. Denne hade vid ett I. S. L. i Stockholm, Sverige, erhållit den av logen no. 1 "Mount Zion," Jerusalem, som vid detta tillfälle utdelade en till varje I. S. L. ombud.

Den nybildade storlogen hade alla förutsättningar att inom kort bliva en mäktig faktor bland skandinaverna i Canada samt till att i raskt tempo öka logernas antal inom dess domvärjo. Det fanns viljor, förmågor och energi inom den nya storlogen, som gjorde, att man såg tiden an med de allra ljusaste förhoppningar.

Men så bröt det olycksdigra kriget ut, då allt ideellt arbete sköts åt sidan för att giva rum åt den alltomfattande krigspsykologien. Våra medlemmar värvade i armén, många avflyttade från sina respektiva orter, och mångas intresse för vår sak avslappades, allt vilket gjorde, att logernas antal och numerär började sjunka. Det var omöjligt att hejda denna tillbakagång under krigsåren, och även sedan kriget slutade och den påföljande reaktionen inträdde, fortsatte tillbakagången, tills för något år, sedan, då man började att återupprätta loger här och var samt att arbeta upp dessas medlemsantal. Medlemsantalet hade under denna tid sjunkit till något mindre än en tredjedel av vad det var vid krigsutbrottet. Logernas antal utgör för närvarande tolv, av vilka två ligga nere. I jämförelse med andra organisationer kan man dock säga, att vår storloge kämpat sig igenom stormen med ett hjältemod, som talar gott för den godtemplarande, med vilken dess ledande män och kvinnor varit besjälade. Andra ideella föreningar hava totalt upphört att existera. T. o. m. andra storloger hava tynat bort och dött ut. Men den skandinaviska storlogen är, trots glesnade led, ännu livskraftig och växer sig inu allt starkare för var dag som går. En hoppets sol börjar nu sprida sitt morgonskimmer över våra nejder och över vår verksamhet, med ty åtföljande uppvaknande och livaktighet inom våra loger, vilka äro vitt spridda och ligga avlägset från varandra, men som dock äro fast sammanbundna genom de band, som knytas i och med arbetet för ett gemensamt mål. Tydliga tecken till att vi gå en uppblomstringstid till mötes äro synliga litet här och var. Många av våra loger rapportera storartade framgångar, och vår orden gör även intåg på nya platser.

Canadas skandinaviska godtemplare ha icke varit verksamma blott och bart inom sin egen orden. De ha tagit aktiv del i nästan alla organisationsspörsmål, som tid efter annan kommit upp, och de ha t. o. m. varit initiativtagare till organisationer, som haft till ändamål att lyfta vårt folk från en lägre till en högre nivå. Således var det godtemplarna, som togo initiativet till bildandet av Nationalbiblioteket. Deras män voro de ledande, då det gällde att lägga grunderna för denna organisation. Godtemplarna hava varit ansvariga för att frågan om ett nationalförbund dryftats tid efter annan, och man kan med säkerhet säga, att de skola åter förra frågan, då tiden för en sådan organisation är inne.

Inom den litterära världen ha godtemplarna i Canada intagit en mycket framstående plats. Storlogen har bl. a. utgivit en tidskrift med namnet "Idog." Denna tidskrift var, så långt innehållet beträffar, av allra bästa beskaffenhet, och mången har ansett det som en oersättlig förlust för vårt folk, att den icke kunde fortsätta under krisåren. Godtemplarna ha varit ansvariga för utgivandet av de enda julpublikationer, som förekomma på vårt språk i detta land. Under några år utgavs en särskild sådan med namnet "Nordisk Jul." Den upphörde emellertid att utkomma, då "Idog" intog fältet. Sedan "Idog" upphörde att utkomma som tidskrift, utgavs den i form av julnummer ett par år. Förlidet år utgav storlogen ett stort och i alla hänseenden gediget julnummer med det gamla namnet "Nordisk Jul." För detta arbete har orden mottagit de ampaste lovord från många olika håll. Det vann även större spridning än någon av sina föregångare. Det är att hoppas, att detta företag göres till en permanent sak.

EKSEM Du experimenterar icke då du begagnar Dr. Chase's Ointment för eksem och hudirriteringar. Det ger lindring omedelbart och läkor huden. Fri burk av Dr Chase's Ointment erhålles fritt på begäran, om ni nämner denna tidning och tillsänder oss ett 2-cents-frimärke. 60c per burk; till salu hos alla handlare eller Edmanson, Bates & Co. Limited, Toronto.

EKONOMISKA LÄGET BÖR UNDERSÖKAS

Framställning till N. F:s råd från österrikes regering.

F. N. 170,000 arbetslösa i österrike.

I nationalrådets huvudutskott meddelade nyl. förbundskansler Ramek att österrikiska regeringen beslutat rikta en hemställan till N. F:s råd att företaga en ingående undersökning av Mellaneuropas ekonomiska och kommersiella förhållanden. Regeringen anser denna undersökning motiverad av de ogynnsamma återverkningar, som de allmänna förhållandena utöva på det ekonomiska läget i österrike. österrike är icke i stånd att fritt utveckla sina produktiva krafter och har f. n. 170,000 arbetslösa. Tullskrankor, importförbud, valutahandelsrestriktioner och specialtariffer försvåra nu handeln och paralysera de lättnader som österrike vunnit genom de nya handelsavtalen.

Majoritetspartierna togo regeringens förklaring ad notam, men socialdemokraterna förklarade, att de icke väntade sig något resultat av en undersökning från N. F:s sida och därför icke kunde lämna sitt bifall till regeringens aktion.

Polisen i New York påträffade i dagarna i en gammal byggnad tjuvgods till ett värde av en miljon. Man söker nu efter tjuvarna.

Miljonbrand i Bergen.

14 magasinsbyggnader nedbrunno till grunden. 5,000 tunnor tran i ett magasin gåvo elden rik näring

Man vet ännu ej anledningen till eldens uppkomst.

Vid 5-tiden på långfredagsmorgonen den 10 april upptäcktes, att eld utbrutit i firman S. Esdahls lagerbyggnad i ett av Bergens hamnkvarter. Brandkåren alarmerades genast och kom inom loppet av två minuter till platsen. Det stora magasinet var emellertid då redan övertänt, och eldsläckningsmanskapet måste koncentrera sig på att begränsa elden. Detta visade sig inom kort omöjligt. Byggnaden inrymde ett större lager av tran, omkring 5,000 tunnor, som gåvo elden riklig näring. Dessutom lågo ett flertal byggnader alldeles intill. Eldens bekämpande vållade de största svårigheter, enär byggnaderna i kvarteret lågo hopgyttrade, endast skilda genom smala gränder. Där funnos också magasin med lättantändliga lager.

Brandkåren måste snart giva vika för elden, som snabbt spred sig till de angränsande byggnaderna. Några boningshus hunno icke utrymmas, innan de nåddes av elden. Inom en halvtimme stodo 14 hus i full låga. Först då lyckades det brandmanskapet att hejda elden.

De brunna husen voro försäkrade i Norges Allmänna Brandkassa för 1 milj. kr. Dessutom voro de olika varulagren försäkrade för c:a 3 milj. kr. i andra brandförsäkringsbolag, så vitt man har sig bekant intet svenskt. Sammanlagda värdet av det brunna torde sålunda röra sig om 5 milj kr.

Man är icke fullt på det klara med hur elden uppkommit. Man gissar både på kortslutning och självantändning av tranen. Det har emellertid även talats om att inbrott förövats i det magasin, där elden började. Tjuvarna skulle ha brutit sig in för att komma över några kärl med sprit, som också förvarades i byggnaden, samt därefter satt eld på magasinet.

Brist på blod. "Jag önskar uttrycka min tacksamhet för er medicin, varom jag läste i eder tidning," skriver fru Mary Gatkowska i Philadelphia, Pa.; "Jag led av svåra plågor i bröstet samt av dålig matsmältning. Läkarna sade, att det var neuralgi och blodbrist, men deras mediciner och piller gåvo mig ingen lindring. Sedan jag började använda dr Peters Kuriko, mår jag förträffligt, känner inga plågor, och mitt blod synes vara i gott skick; jag är nu fullkomligt frisk." Detta ryktbara örtpreparat är ett konstitutionellt botemedel. Det verkar på blodet; det stärker nerverna och bygger upp hela systemet. Det säljes direkt, ej genom apoteken. Intressant litteratur sändes fritt av Dr. Peter Fahrney & Sons Co., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt i Canada.

CREAM
Hela Året Om
Köpa Vi Grädde
HÖGSTA PRISER —
BETALNING - GENAST
Sänd Oss Er Nästa Kanna
CITY DAIRY LTD. WINNIPEG — STANDARD DAIRIES LTD. BRANDON

Låt PEGGY—
Den personlige inköparen för
New Regina Trading Co. Ltd.,
Regina, Sask.
göra Edra inköp!

TILL SALU
Hotel i progressiv stad efter C. N. R. St. Paul bransch, öster om Edmonton. 8 möblerade rum, ytterligare 6 iordningställas, stor matsal, kök och serveringsrum — allt ekiperat. Beer licence för 1925. Väl etablerat och gynnat av professionella och komersiella personer. Nära järnvägsstation. Ingen konkurrens. Pris $6,000 — hälften kontant, resten på lätta villkor. Skriv till —
"ALBERTA"
C-o 325 Logan Ave.,
Winnipeg.

SASKATCHEWAN FARMLAND.
Vi erbjuda till salu farmland nära Tribune, Saskatchewan till låga priser. Villkor: 10% kontant och resten betalas genom andel av skördarna. Dessa farmar äro icke uppodlade. Köpare måste vara i stånd att uppsätta byggnader samt finansera utan skörd det första året.
Dessa farmar äro lämpliga för sädesodling.
Ett antal skandinaviska farmare äro redan etablerade i distriktet.
Vi ha också både kultiverade farmar till salu i många andra distrikt i Saskatchewan.
Skriv till —
THE WESTERN TRUST COMPANY,
11th Avenue, Regina, Sask.
Canada.

LÄKARE OCH TANDLÄKARE

DR. M. RADY
LÄKARE OCH KIRURG.
Invärtes sjukdomar (X—Ray)
652½ MAIN STR.
(Mellan Logan och Henry Ave.)
Kontorstimmar: 2—5 e. m. 6.30—8 e. m.
Telefon: Kontoret—A4480 Bostaden—A6118

DR. S. C. PETERSON
SPECIALIST i Hud-, Könas-, Urin- och Veneriska sjukdomar, har flyttat från 401 till 506 McArthur Bldg.
Ovanför Child's Restaurant.
Kontorstid: 10—1, 3—6 och 7—8
Telefon A4165. Svenska talas.

DR. BRANDSON
LÄKARE
216 Medical Arts Bldg.
Kontorstimmar från 2 till 4 endast eftermiddagen
Telefon. A-7067.

Kontorstelefon: A 3659.
Bostadstelefon: J 5887.
DR. T. GLEN. HAMILTON
LÄKARE
210—212 Somerset Bldg.
WINNIPEG, MAN.

DENTIST
DR. J WILLS MacLEOD
(L. D. S., D. D. S.)
652½ Main St. Tel.: A 4480
Mellan Logan och Henry.
Behandlar tandböld, Plattor, Bryggor, Fyllningar, Utdragningar.

Tel. A 1179 Bostad Tel. N 1784
DR. W. J. KING
Chiropractor
926-930 Somerset Bldg.
Winnipeg, Man.

DR. A. BLONDAL
818 Somerset Bldg.
Kvinno- och barnsjukdomar.
Kontorstid: 10—12 f.m.; 3—5 e.m.
Telefon: N 6410
Winnipeg, Man.

DR. M. R. BLAKE
M.R.C.S., Eng. L.R.C.P., London
508 McArthur Bldg.
Kontorstid: 4—6 e. m.
Kirurgi och kvinnosjukdomar.

Öppet 9—12 f. m.; 1—5 samt genom överenskommelse.
DR. N. W. SNIDER
Tandläkare
Clougher Block
Tel.: 222 Red Kenora, Ont.

DR. J. A. DEAN
Tandläkare
Kontorstid: 9—12 f. m.; 2—5 e. m.
Carmichael Block, Kenora, Ont.

JACKSON BROS.
Speciellt uppmärksammas postorders.
JUVELAR- och GULDSMEDAFFÄR UR, och JUVELREPARATIONER.
9962 Jasper Ave., East
Tel. 1747. Edmonton, Alta.

"GREAT STUFF"
och
"Ett ypperligt medel"
skriva två köpare av
INNERCLEAN,
en blandning av örter, rötter, blad och bark, som brukas för att rensa tjocktarmen.
PRÖVA DET!
1 paket portofritt 75c.
eller sänd 10c för omkostnader för att få tillsänt ett fritt prov.
Nils T. Saehle
LITERATURE - LIMITED
CAMROSE, - ALBERTA

FÖRSÄKRING MOT TORKA
FARMER JONES CONVERTIBLE PACKER
PACKS 1 MULCHES
MACHINE 3 OPERATIONS
HARROWS
För fullständiga upplysningar insänd edert namn och adress till
FARMER JONES HARVESTER CO., LTD.
407-8 Royal Bank Bldg., Winnipeg, Man.

HUS AV STAMPAD JORD
Den svenska läroboken härom $2.00
Den engelska (större och med omkring 80 bilder) $3.00
Alla jordsorter dugliga.
Adressera: KARL J. ELLINGTON,
Port Angeles, Wash. U. S. A.

Två stora elevatorer i Chicago, rymmande cirka 2 miljoner bushels spannmål till ett värde av $2,250,000 härjades den 23 ds av eld.